

Η μαγεία του Παπαδιαμάντη

Δοκίμια λογοτεχνίας

Οδυσσέας Ελύτης
Εκδόσεις Ύψιλον

Ο συγγραφέας και το θέμα του αποτελούν από μόνα τους μια εγγύηση για ένα εξαιρετικό ανάγνωσμα. Ο Ελύτης, περισσότερο ως αισθαντικός άνθρωπος και ευαισθητοποιημένος αναγνώστης και λιγότερο ως ειδικός, διερευνά με λυρική γραφή, τα συστατικά που συνιστούν τη μαγεία του έργου αλλά και του ταπεινού ανθρώπου από τη Σκιάθο.

Ψηφίδες από την εποχή, τη ζωή στο νησί, το βίο του Παπαδιαμάντη, αποτελούν ένα αποκαλυπτικό φόντο σε αυτή τη διαδρομή -αναβάπτισμα στην αθωότητα.

Το βιβλίο χωρίζεται σε δυο μέρη: στο πρώτο, η πένα του Ελύτη διαγράφει το πορτραίτο του Σκιαθίτη και αναζητά τις ρίζες της τέχνης του στην εποχή, αλλά και τον τόπο που τον γέννησαν, ενώ στο δεύτερο, μέσα από την ανθολόγηση αποσπασμάτων από διηγήματά του, η φωνή του ίδιου του Παπαδιαμάντη μας μιλά για το θαύμα του Κόσμου με την καθαρότητα και τη γοητεία που συναντά κανείς μόνο στη φύση.

"... Βρισκόμαστε μακριά από τους μύθους του Γκράαλ κι από τους ιέρακες των μεξικανικών γενέσεων, όμως το ίδιο κοντά στο άγνωστο, σε καθετί που ξεπερνάει τις διαστάσεις της καθημερινής ζωής. Μέσα από την αναπόφευκτη ρητορική του Παπαδιαμάντη -που δεν είναι, άλλωστε, για να την καταδικάζει πάντοτε κανένας- διακρίνεται καθαρά το σχέδιο με τις λίγες γραμμές που ορίζει και τα κτίσματα και την ψυχή και τη φύση του Έλληνα. Εάν αυτό έχει σημασία, εναπόκειται σ' αυτούς, που προσκυνούν έναν Παρθενώνα ενώ αντιπαρέρχονται μια κρήνη, να το αμφισβητήσουν.

Η μεγάλη τέχνη βρίσκεται οπουδήποτε ο άνθρωπος κατορθώνει ν' αναγνωρίζει τον εαυτό του και να τον εκφράζει με πληρότητα μες στο ελάχιστο."

σ.59

Νάνσυ Τρικαλίτη
Φιλολόγος-θεατρολόγος